

Hopen op een wonder

Niet meer kunnen werken. Leven in onzekerheid. Wachten en hopen op een wonder. Hopen dat ooit die rotpijn toch verdwijnt. Hoop houdt Marja van Dam op de been. En hoe. Ze voerde tien jaar lang strijd met haar werkgever, de bedrijfsarts en haar rug. Tevergeefs. Ondanks dat ze verloren heeft, gaat ze door. Ze werkt zelfs weer. Een beetje.

Lopen, duwen, trekken en patiënten tillen. En dat alles ook nog onder een hoge werkdruk. Dit zware lichamelijke werk maakte Marja van Dam(40) uiteindelijk arbeidsongeschikt. De rugklachten waren niet meer te behandelen. Na de bevalling van haar oudste dochter, brak het schaambeentje. Doordat de kromming er al zat, is het bekken verschoven en is de rug instabiel geworden.

Het is dan ook moeilijk voor te stellen dat de bedrijfsarts Marja goedkeurde voor het zware ziekenhuiswerk. 'Tijdens de medische keuring zag de bedrijfsarts de kromming wel, maar hij zei dat ik wel kon werken. Tegenwoordig met die nieuwe Ziektewet, was ik nooit goedgekeurd. En niet alleen omdat ik een financieel risico voor het ziekenhuis zou kunnen zijn, maar ook ter bescherming voor mezelf. Als ik toen was afgekeurd, had ik nu waarschijnlijk lekker met m'n kinderen kunnen spelen. Maar aan de andere kant had ik ook de tien fantastische jaren in het ziekenhuis gemist. Ik mis de lol, maar ook de ellende die we op de afdeling hadden.'

Marja werkte tien jaar als verpleegkundige en later als waarnemend hoofd op de kraamafdeling van een groot ziekenhuis. Zwaar werk. 'Door de werkdruk doe je toch vaak dingen alleen. Even gauw een patiënt van bed tillen, wassen of vervoeren. De opnames van patiënten worden wel korter, maar de zorg is er niet minder om. Bovendien neemt het aantal verpleegkundigen waarmee je op een afdeling staat alleen maar af. Je moet dus met minder mensen, méér patiënten verzorgen'

Op haar dertigste kreeg ze zodanig last van haar rug, dat ze zich ziek meldde. De medische molen ging draaien. Het

gevecht om niet te worden afgekeurd gaf Marja de kracht niet bij de pakken neer te zitten. 'Je kunt het zo gek niet bedenken of de behandeling heb ik wel geprobeerd. Maar helaas, niets hielp.' Het laatste revalidatiecentrum waar ze terecht kwam, heeft het opgegeven. 'Dat was echt een enorme klap voor me. Ze weten niet hoe het met mij zal aflopen. Dat kan in een rolstoel zijn. Daar moet ik dus echt niet aan denken.'

Desondanks kwam de ex-verpleegkundige via een advertentie in de krant terecht bij de persoonsalarmering in de thuiszorg. 'Ook een beetje verzorgend, net als het ziekenhuis. Om de vier weken heb ik een 24-uurs dienst van zeven dagen. En dat bevalt me perfect. Ook daar moest ik natuurlijk voor goedgekeurd worden. De bedrijfsarts wilde me voor het werk goedkeuren, maar ik moest beloven mijn rug te ontzien. Dus niet iemand optillen maar het alarmnummer bellen en wachten tot de politie er is.'

Volgens Marja zouden werkgevers veel meer arbeidsongeschikten een kans moeten geven. 'Je ziet, het kan dus wel! Praktisch gehandicapt maar toch aan het werk. Het financiële risico is voor werkgevers vaak het struikelblok. Waarom maken de bedrijfsverenigingen dan geen deal met de werkgevers? Wanneer de reïntegratie echt niet lukt, gaat een werknemer weer de wao in. Maar vaak zijn arbeidsongeschikten zo blij met hun werk, dat ze zich volgens mij nog harder inzetten dan de 'normale' werknemers. Ik voel me nu ik werk ook een stuk beter. Met mijn rug blijft het oppassen. Ik draag nu nog een korset, maar ik weet zeker dat de pijn ooit weg zal gaan.'

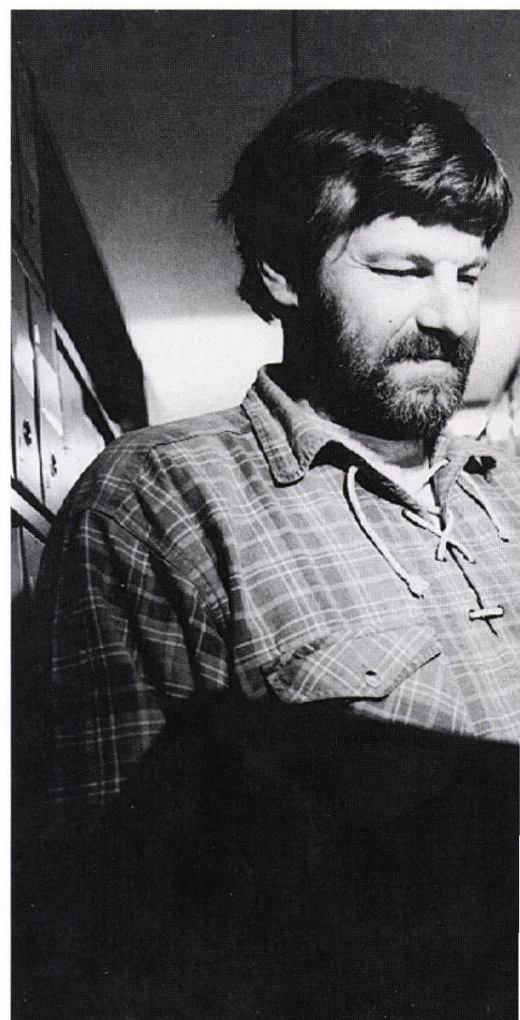
Ondanks haar opgewekte karakter kan Marja zich nog steeds boos maken over de manier waarop ze door haar voormalige werkgever is behandeld. 'Je hebt zoveel jaren hard gewerkt, maar er komt helemaal niets van terug. Het ziekenhuis heeft me ook geen alternatief werk aangeboden. Ze vonden het risico te groot. Het heeft bij mij heel lang geduurd voor ik die boosheid kwijt was, voor ik het een plek kon geven.'

De strijd rugpatiënten

Niets is meer vanzelfsprekend. Elke handeling is het te laat en moet de therapeut de rugpatiënten, uitgeschakeld door hun zwakte, weer op de been brengen.

bestaan. Ieder op een eigen manier.

Suzanne

l van de tiënt

ing kan een verkeerde zijn en dan... Dan
g weer herstellen. Martin en Marja zijn
werk. Beiden vechten ze voor een nieuw
manier. Ieder voor zich.

orenvliet

FOTO: MICHEL WIELICK

Geen uitzichtloze situatie

Het buitenleven was en is nog steeds zijn ideaal. Bezig zijn met bloemen en planten, met leven. Daarom koos Martin Kolvers voor het werk bij een hoveniersbedrijf. Zijn droom werd werkelijkheid. Hij heeft het twintig jaar volgehouden. Toen stortte zijn droomwereld in.

De rug van Martin Kolvers (45) protesteerde al veel langer. Vanaf zijn achtentiende begonnen de klachten. Een vergroeiing was de oorzaak. 'Ik werkte vanaf mijn dertiende bij een hoveniersbedrijf en dat was ook het enige wat ik wilde. Ondanks dat ik mijn rug voelde, ging ik door. Op mijn zeventiende kwam ik terecht bij een andere hovenier. Toen was het niet meer alleen het planten en snoeien van bomen, maar vooral hele tuinen en straten aanleggen. Veel zwaarder. Dat heb ik acht jaar volgehouden. Daarna begon ik bij de gemeente Zaanstad op de afdeling Groenonderhoud. Op zich was dat prima werk. Vooral in het begin. Het werk was namelijk heel gevarieerd. Als je 's ochtends de rozen had gesnoeid, gooide je er 's middags wat mest bij. Op die manier wisselde je regelmatig van houding. Een pijnlijke rug kan dan herstellen. Nu komt er een klepelmaaier die machinaal de rozen snoeit. Heel snel en kostenbesparend, maar de verscheidenheid in werk werd daardoor wel minder. Op het laatst liep ik alleen nog achter een bosmaaier. Met alle gevolgen van dien.'

Vijf jaar geleden meldde Martin zich ziek. Hij kon niet meer. Maar na een rustkuur knapte hij op en ging weer aan het werk. Wellicht te snel want twee jaar later ging de kaars echt uit. Ziektewet. 'Uiteindelijk heeft de bedrijfsarts me voor 100% arbeidsgeschikt verklaard, alleen niet voor mijn functie.' Martin werkt nu in het archief van de gemeente Zaanstad. Daar stelt hij dossiers samen van de bouwvergunningen

van de zeven voormalige Zaangemeenten. Een wereld van verschil met zijn vorige functie. 'Het verschil is inderdaad groot. Ex-collega's leven met me mee en vragen regelmatig hoe ik het hier op dat stoffige archief uithoud. Maar dat gaat best. Ik heb in ieder geval minder pijn in m'n rug en daar is natuurlijk heel wat voor te zeggen. Soms heb ik zelfs het gevoel dat ik de hele wereld aankan. Daar moet ik wel mee oppassen want één onverwachte beweging en ik zit weer thuis.'

Martin zit nog in de Ziektewet en in een WAO-project. Dat weerhoudt hem er niet van om door te gaan met solliciteren. 'Ik heb gesolliciteerd op een functie waarin de stedelijke groenvoorziening weer terugkomt. Dan zou ik toch weer met mijn grote liefde, de natuur, in aanraking komen. Dat zou ik geweldig vinden. Maar lukt dat niet, dan komt er vanzelf wel weer een volgende vacature. Dat weet ik zeker.'

Martin realiseert zich nu dat hij in het verleden veel van zijn lichaam heeft gevraagd. 'Na mijn werk ging ik tot 's avonds laat nog bij familie het huis verbouwen. Ik heb mijn rug nooit rust gevonden. Ook nu gun ik mezelf met moeite rust. Als ik in de tuin bezig ben, neem ik liever geen pauze, maar ik moet. En als ik daar op let, is met mijn rug prima te leven. Mijn situatie is dan ook zeker niet uitzichtloos. Ik heb nu eenmaal een vrolijk karakter en ben niet zo'n moeilijk type. Af en toe vraag ik mezelf wel eens af hoe het allemaal verder moet. Maar voor nu ben ik al blij dat ik wat te doen heb.'

(.)